

PROBLEMEN VOOR HET MILITAIR GEZAG

directeuren, die door hun asociaal optreden in de oorlog getoond hebben, de werknemers niet te begrijpen. In dit verband moge ik u opmerken . . . dat de benoeming van de heer mr. dr. W. F. J. Frowein in werknemerskringen grote onrust en ontevredenheid gewekt heeft.¹

In februari stelde majoor Nicolas een Adviescommissie voor het mijnbedrijf in; hij was daar zelf voorzitter van en hij had de vertegenwoordigers van de directies en van de arbeiders benoemd – er was dus wéér van verkiezingen geen sprake geweest. Medio maart kwam het opnieuw tot stakingen, vooral wegens het wederom tewerkstellen van enkele gehate opzichters, nu bij de mijnen 'Wilhelmina' en 'Laura'. Om ze tegen te gaan gebruikte majoor Nicolas het zwaarste machtsmiddel dat hij bezat: hij vorderde de arbeidskracht van de mijnwerkers; dezen gingen vervolgens weer aan het werk – mèt al hun onlustgevoelens.

★

Er werd, gelijk uiteengezet, door de mijnen weinig geproduceerd. Het enige gunstige aspect dat aan die lage productie vastzat, was dat de voorraden welke men moest opslaan, niet onhanteerbaar groot werden. Van afvoer van de gedolven steenkool was namelijk in de eerste weken na de bevrijding geen sprake. Begin oktober was die afvoer wèl weer mogelijk maar toen was het gedeelte van Noord-Brabant dat was bevrijd, voor kolentransporten uit Zuid-Limburg onbereikbaar. De spoorbrug over de Maas te Maastricht was vernield – niet die te Luik, maar die brug was slechts opengesteld voor Amerikaanse militaire goederentreinen. Goudriaan kwam toen op het vernuftige denkkeeld, dat een ruilvereenkomst met de Belgische regering gesloten zou worden, krachtens welke Zuidlimburgse steenkolen geleverd zouden worden aan het industriegebied bij Luik en steenkolen voor huisbrand uit de Belgische Kempen aan bevrijd Noord-Brabant en Zeeland. België zou in november 38 000 ton en in december 82 000 ton leveren – in werkelijkheid leverde het slechts een derde daarvan, ten dele steenkool van zo inferieure kwaliteit dat men er weinig aan had. Ook Nederland leverde minder dan overeengekomen (in plaats van 100 000 ton 60 000, waarvan 24 000 rechtstreeks aan het

¹ Brief, 23 jan. 1945, van C. M. J. A. F. Nicolas aan Albarda (MG, Geheim archief, 242).